

כוח הריפוי של המילה

קשיים בנושא של גבולות אצל הורים וילדים, קשיי עצמאות של הילד, קשיים בנפרדות, חרדות, קשיי השתלבות בגן ועוד, הם סיבות לפנות לטיפול ביבליותרפי. בעיקר בגיל הרך, כשהילד כבר מבין רצף ומבין סיפור, הביבליותרפיה מאפשרת למטפל לבחון את תגובות הילד למסופר, להסיק מהן מסקנות ולהעביר לילד מסרים

ד"ר ברסלר הגיעה ללימודי ביבליותרפיה אחרי שסיימה לימודי תואר ראשון בתיאטרון וספרות. "נמשכתי לתחום הטיפולי", היא אומרת, "ובשנות השמונים נפתחה תוכנית ראשונה בארץ ללימודי ביבליותרפיה באוניברסיטת חיפה, ונרשמתי אליה. עד 2007 זו הייתה תוכנית הלימודים היחידה בארץ שעסקה בתחום זה, ורק יותר מאוחר השקתי תוכנית דומה בסמינר הקיבוצים".

"טיפולים באמנויות, לרבות ביבליותרפיה, מתאימים בכל מקום שבו גם מתאים טיפול נפשי קלאסי, אלא שהאמנות מוסיפה דברים שלא היו

טיפולי. מדובר במקצוע שבו, נוסף על המטפל והמטופל, יש גורם שלישי בחדר הטיפולים והוא: קריאה וכתיבה. אלה שני הבסיסים החיוניים של המקצוע, והם אלה שמאפשרים להעלות תכנים וליצור תהליכים".

"כשהורה מזהה אצל ילדו קושי בהתמודדות עם נושאים מסוימים, למשל, בדידות, כעסים, פחד, יחסים עם אחים, מוות או שינה, הוא פונה פעמים רבות לספרות הילדים העוסקת בנושאים הללו, מתוך כוונה לרבר עם ילדו על המסופר וליצור עמו דיאלוג בנוגע לקושי שהתגלה (כמובן, בלי להכריח אותו לרבר). לספרות יש מקום חשוב בהתפתחות של הילד, משום שהיא יכולה לעסוק בכל נושא והיא מלמדת על החיים".

"אבל אם הילד סובל למשל מעיכוב התפתחותי או קושי רגשי (כינו לבין עצמו או בינו ובין הסביבה), או כשהורה מרגיש שהוא אינו יכול להתמודד עם הקושי של ילדו - צריך לעלות מדרגה ולעבור למצב שבו הספרות אינה רק כלי מתווך לחיים אלא כלי טיפולי. ואת זה יכול לעשות רק איש מקצוע שהוכשר בביבליותרפיה".

"יש לכן המלצות לספרי ילדים שמטפלים בפחדים של ילדים?", שאלה אמא מוטרדת בגינה השכונתית את האמהות האחרות.

"בטח", ענתה לה חברתה לספסל, "בכל מה שקשור לפחדים, אני יכולה לתת רשימה ארוכה של ספרים שעזרו לי לטפל בפחדים של הילדים שלי, למשל מהחושך וממפלצות. מדובר בספרים שהוצאות כתבו במפורש שהם תרפויטיים, שהם ביבליותרפיה".

כשאני מספרת על השיחה הזאת לד"ר שלומית ברסלר - ראש התוכנית לתואר שני בביבליותרפיה במכללת סמינר הקיבוצים; מורה לביבליותרפיה באוניברסיטת חיפה; מטפלת, מרריכה ומנחת קבוצות בתחום - היא ממהרת "לעשות סדר" במה שלדבריה הוא טעות נפוצה בקרב הורים, אנשי חינוך והוצאות ספרים. "הורים צריכים ללא ספק ללוות את ילדם בשלבי ההתפתחות שלו", היא אומרת, "והם אכן יכולים לעשות זאת עם תיווך של ספרים המתאימים לאותם שלבים - אבל זו לא ביבליותרפיה, זו רק הקראת סיפור לילד, שזה כמובן נפלא אבל לא בעל ערך טיפולי".

מהי ההגדרה של ביבליותרפיה?

"ביבליו", ביוונית פירושו ספר או ספרים. 'תרפיה' היא טיפול בבעיה רפואית. ביבליותרפיה היא אחת מענפי הטיפול ביצירה והבעה, שמשמשת באמנות המילה כדי ליצור מרחב טיפולי, דיאלוג

"אבל אם הילד סובל למשל מעיכוב התפתחותי או קושי רגשי (בינו לבין עצמו או בינו ובין הסביבה), או כשהורה מרגיש שהוא אינו יכול להתמודד עם הקושי של ילדו - צריך לעלות מדרגה ולעבור למצב שבו הספרות אינה רק כלי מתווך לחיים אלא כלי טיפולי. ואת זה יכול לעשות רק איש מקצוע שהוכשר בביבליותרפיה".

